

Perysova Červená Knihovna presents...

Prima Luna Dialogue One

Lampový zesilovač klasického vzhledu, klasické konstrukce, s klasickými koncovými elektronkami EL34 – to je jasná motivace pro hluší průzkum. Popis, poslech a kvalifikovaný názor na tento přístroj vyslovil Daniel Březina, já doplním jen několik dojmů z poslechu a komentář k získaným měřením.

Co mě upoutalo:

Kvalitní konstrukce, ukázkové provedení, výborný zvuk. Zesilovač se může pochlubit skvělým dílenským zpracováním, výběrem jakostních součástek, dokonce i elektronkami s logem Prima Luna. Zadní panel je osazen množstvím pozlacených masivních reprosvorek WBT a konektorů RCA vybavených průhlednými izolačními krytkami, uvnitř přístroje jsou (mimo vlastního zesilovače) elektronické obvody automatického Bias (klidového proudu konc. stupně), obvod zpožděného startu, přepínač režimu provozu EL34 UltraLinear-TRiode (tedy volba zapojení pentoda-trioda). K dispozici je pětice rovnocenných linkových vstupů a jeden vstup HT, který z integrovaného zesilovače udělá vynecháním předzesilovače a regulátoru hlasitosti ryzí koncový zesilovač.

Kdyby byla řeč o autě, mohli bychom to vše shrnout do označení „Maximální výbava“.

Pozitivní dojem z přístroje dokresluje luxusně působící dálkový ovladač, který je vyroben z poměrně těžkého hliníkového tělesa s vnitřním vyfrézovaným prostorem pro elektroniku a baterie. Ovladač je přehledný a decentně úhledný.

Co bych udělal jinak:

Začneme dálkovým ovladačem – výměna baterií naštěstí není častou operací, a to je dobře. Chybí zde vkládací dvířka (kryt) pro baterie, takže je nutno sundat (přesněji řečeno mírným násilím sesmýknout) gumové „protiskluzové“ kroužky, vyšroubovat 4 nestejně dlouhé šroubky a rozpůlit odlitek. Pak vyměnit baterie a z dílů opět sestavit dálkový ovladač. V praxi mi pak vadily dvě drobnosti, a to že příjem povelů dálky je možný v poměrně úzkém prostorovém úhlu - dálku je nutno směřovat přibližně na zesilovač, a pak jistý nesoulad mezi vyšší hmotností těla ovladače a velmi citlivým chodem ovládacích tlačítek - při uchopení ovladače jsem mnohokrát mimoděk pozměnil hlasitost, jejíž tlačítka jsou z tohoto pohledu vyložene „na ráně“. Zesilovač má přes své nesporné kvality i několik drobných, spíše praktických nedostatků. Pro některé uživatele: Terminály pro reproduktory nemají otvor pro průvlak vodiče, lze proto použít pouze kabely zakončené banánky nebo vidličkami. Pro všechny: Zesilovač je možno zapnout a vypnout jen vypínačem na boku přístroje, ne z dálkového ovladače. Po zapnutí je pak vždy aktivován jako počáteční vstup CD, a jako počáteční režim UL (pentoda). Pokud jsou vaše preference jiné, budete každou poslechovou seanci zahajovat úpravou nastavení z dálkového ovladače. Ještě o něco horší ale je, že než tak učiníte, bude se z reproduktorů ozývat dosti výrazný brum (je-li vstup CD nezapojen).

Co je hodno zvláštní pochvaly:

Zvuk, samozřejmě. Ale i některé uživatelsky příjemné skutečnosti. Pro mě je to zejména již zmiňovaný volitelný režim UL-TR, přepínaný „live“ z dálkového ovladače. Pak obvodové řešení adaptive-auto-bias, které dovolí vyždímat maximum z elektronek během celé doby jejich životnosti, a které umožňuje osadit i nepárované koncové elektronky nebo experimentovat s typy různých výrobců. Praktické je, že koncové EL34 během provozu hřejí jen velmi decentně. Samy o sobě navíc patří mezi levnější elektronky, takže vás zesilovač při poslechu nenutí podvědomě počítat provozní hodiny a stává se tak opravdovým domácím integrovaným zesilovačem pro každodenní využití.

Na závěr bych zmínil i ozdobný žebrovaný kryt elektronek, který pozitivně dotváří vzhled zesilovače a jehož kontaktní plochy dotýkající se chassis přístroje mají tlumící podložky na úplně všech potřebných místech. Detaily, z kterých je cítit pečlivost konstruktérů a jejich předsevzetí potěšit uživatele něčím navíc.

A co zvuk?

Pentoda EL34 je často hodnocena jako nejlépe znějící výkonová elektronka, má své skálopevné zastánce. Je charakteristická svým přesným, jakoby sušším zvukem. A takhle přesně zní Dialogue One. Přesně, bez jakékoli květnatosti basů nebo líbivého přikrášlení výšek.

Zvuk v režimu UL je přirozený, věrný až analytický, energický a příjemný, s výborným „lampovým“ vykreslením prostoru. Deklarovaný výkon 36W je dostatečný i pro průměrně citlivé reprosoustavy. K lampám se lépe hodí regálovky s menší plochu středobasového reproduktoru, ale i když je zesilovač připojen k velkým bednám, zvuk si stále zachovává nadhled, důrazný a rychlý bas, pěknou prostorovou lokalizaci, čistotu výšek i jejich (značný) objem. Pouze při vyšších hlasitostech, kdy už se projevuje nárůst zkreslení, začíná být přednes na výškách poněkud jiskřivý až těžkopádný. Při běžných poslechovcích hlasitostech je ale vše v pořádku.

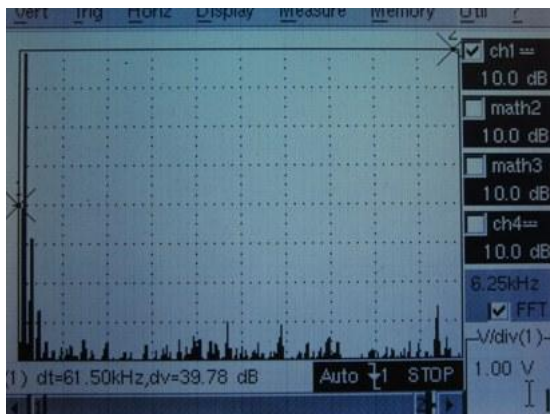
Režim TR poskytuje 18W výkonu, po přepnutí se sníží hlasitost zhruba o -3dB, takže se přednes subjektivně jeví zastřený a méně záživný, se zjevným úbytkem basu a zejména výšek. Při dorovnání úrovní se bas co do

objemu zlepši, ale oproti UL postrádá důraznost. Výšky zůstávají v nahrávce proporcčně zachovány, ale subjektivně zde nyní chybí „horní oktáva“. Zato se projev výšek zjemní a do popředí tak lépe vystoupí střední pásmo a vokály, které jsou takto snadno uchopitelné, hladoučké a přirozené, i když ve vyšších hlasitostech až příliš rozjemněné, s mírnou tendencí slévat se dohromady – rock a kytary v tomto režimu nebudou úplně to pravé ořechové. Důležité ale je, že TR mód nevnáší do hudby nijak patrné „líbíivé zkreslení“, zabarvení. Zvuk ač hebký, je stále velmi přesný a věrohodný.

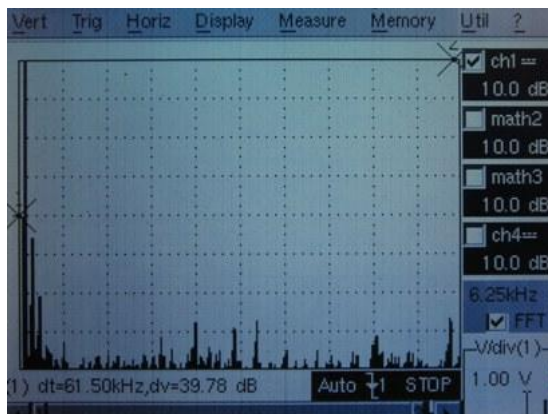
Souhrnně mohu charakter tohoto zdařilého přístroje označit za přirozený a pravdivý. A subjektivně vzato, jak si pamatují, ze všech lampových zesilovačů nejvíce podobný zvuku mého mosfetu – což ode mě vezměte jako výraz maximální úcty.

Zesilovač, generátor, osciloskop:

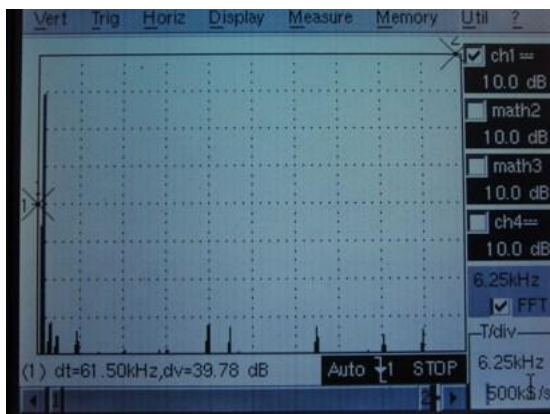
Je lepším měřidlem ucho, nebo přístroj? Jak kdy. Záleží na úhlu pohledu.. Z hlediska ucha jsou měření nepodstatná. Zato z hlediska přiblížení se realitě je zjištění parametrů přístroje více než žádoucí. Měření na Prima Luna Dialogue One proběhla ve zhruba srovnatelných podmínkách jako tomu bylo v případě Almarra A318B, pro možnost porovnání výsledků (sin: CD generátor/Benchmark DAC1, square: DIY pwm-generátor Per-ATM128, osciloskop Metrix OX7042, měřeno na svorkách reproduktorů, běžná/velmi vysoká poslechová hlasitost). Měření kmitočtového spektra jsou spíše orientační, osciloskop pracuje v režimu FFT, kdy je rozsah zobrazení (jen) -80dB.

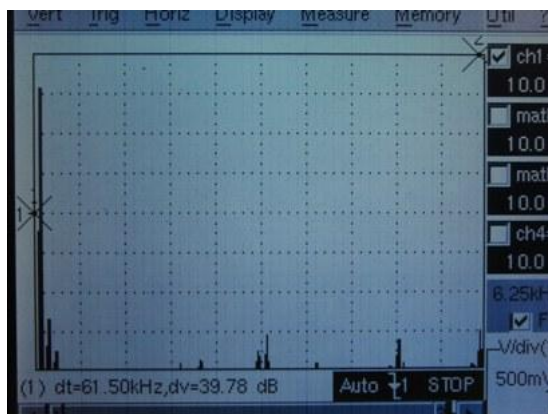
sin 1kHz spektrum @-10dBm (UL)

sin 1kHz spektrum @-10dBm (TR)

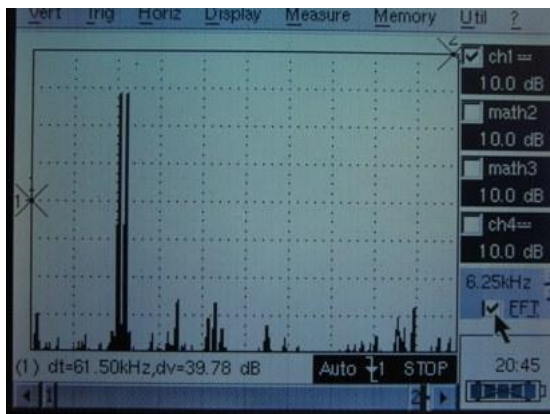

sin 1kHz spektrum @-20dBm (UL)

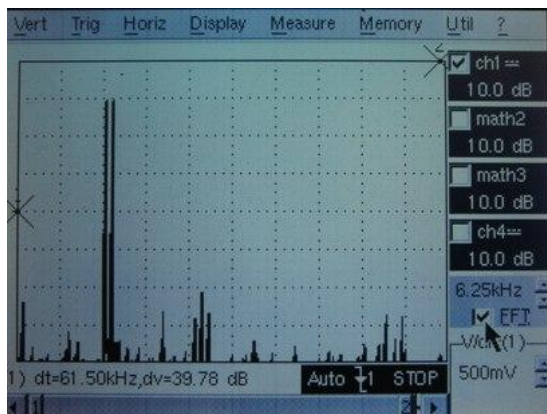

sin 1kHz spektrum @-20dBm (TR)

První série snímků zachycuje spektrum signálu sin 1kHz, při velmi vysoké a střední poslechové hlasitosti, pro režimy UL (ultralinear-pentode) a TR (triode). Zobrazen je rozsah frekvencí do 62.5 kHz. Ve všech případech je patrné zkreslení prakticky jen 2. a 3. harmonickou, jinak je spektrum signálu krásně „čisté“. Podíl zkreslení mírně narůstá s úrovní výstupního signálu, v režimu UL je celkový podíl zkreslení o několik dB nižší oproti TR. Amplituda 2. harmonické je oproti základní čáře 1. harmonické nižší (podle režimu a míry vybudení zesilovače) zhruba o 50-60 dB (0.3-0.1%), což je skutečně velmi dobrý výsledek, dokonce i v porovnání s tranzistorovými konkurenty. Charakter zkreslení pouze 2. a 3. harmonickou a současně v takto malé míře jen podtrhuje subjektivní poslechový dojem, kdy je zvuk velmi věrný ale přitom stále krásně elektronkový.

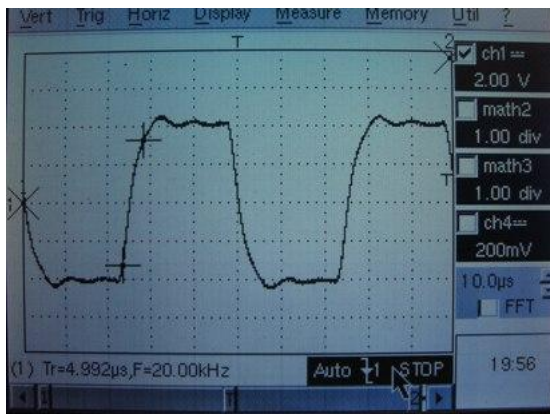

sin 13+14kHz spektrum @-20dBm (UL)

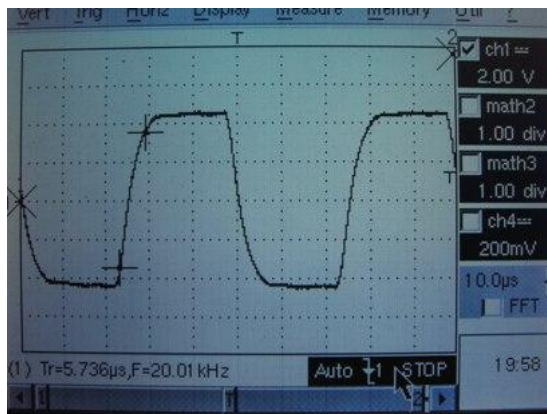

sin 13+14kHz spektrum @-20dBm (TR)

Test dvěma kmitočtově blízkými signály 13 a 14 kHz dává tušit jak se zesilovač chová z hlediska intermodulačního (IM) zkreslení. V obou režimech je vidět trojice součtových/rozdílových produktů v oblasti 2-násobku původní frekvence (při vyšším vybudění se objeví podobný motiv i v oblasti 3-násobku kmitočtu), které je v korelaci se vstupním signálem a s předchozím zjištěním obsahu 2. a 3. harmonické, jinak se produkty IM ve výsledném spektru neobjevují (buď nevznikají nebo mají nižší úroveň než -80dB), mimo sporadické špičky kolem 21 kHz. Tedy opět skvělý výsledek.

square 20kHz @-20dBm (UL)

square 20kHz @-20dBm (TR)

Obdélníková metoda ukáže, jak na tom daný přístroj vlastně je. A Prima Luna je na tom výborně! Nejen že průběh na frekvenci 20kHz je stále podobný obdélníku, v režimu TR je dokonce velmi podobný těm lepším z tranzistorových zesilovačů, pyšnicích se dokonalou stabilitou. Podle strmosti náběhu kolem 5µs (podle amplitudy signálu) vychází šířka pásma zesilovače přes 70kHz @-3dB, což je ve shodě s údaji dle specifikace výrobce (v manuálu je uvedeno 10Hz-30kHz @-1dB). V režimu UL je patrné mírné zvlnění (zazvonění) průběhu za náběžnou hranou, takže amplitudová charakteristika bude zřejmě mít v oblasti vyšších kmitočtů určité navýšení před poklesem k mezní frekvenci, a vysvětluje ono subjektivní „nasazení“ výšek při přechodu z módu TR na UL.

Mohu jen konstatovat, že tento elektronkový zesilovač se může jak svými zvukovými kvalitami, tak naměřenými parametry právem řadit do kategorie skutečného Hi-Fi.

Co já na to?

Maximálně vybavený lampáč, klasický a střídavý vzhled, příjemný zvuk bez náznaku zkreslení, naměřené průběhy téměř bez náznaku zkreslení, stylová 2-kilogramová dálka... Za tuhle cenu? Low-Cost High-End do každé rodiny. Filozofie v duchu hesla „Od nás pro vás.“ Skvělé, opravdu skvělé!

Co na to moje žena?

„Hraje to pěkně, vždycky ti to hraje pěkně. Akorát ten design je divnej. Proti tomu černému kvádru to vypadá jak svíčky nad hrobem. (Pobaveně jsem zvedl obočí..) Tobě to nepřijde, ty na hřbitov nechodíš.“ (Aniž bych se zmohl na jakýkoli argument, osadil jsem ozdobnou mřížku.) „A ten kryt je jak chlebovka.“

Jiří Petrák - Perys
GSM: +420 602 355872
MAIL: jiri.petrak@quick.cz
